

Handläggare
Johan Nordenmark

Motion om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation

Ärende

Siv Sahlström (C) har till kommunfullmäktige 2017-06-19 § 76 lämnat en motion om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation vad gäller vatten, mat, värme och kommunikation med mera vid våra äldreboenden, LSS-boenden, förskolor, skolor mm.

Motionären föreslår att uppdra åt krisledningsnämnden att snarast gå igenom status för kommunens enheter vad gäller vatten, värme, mat och kommunikation, att utfärda regler för vad som ska finnas på respektive enhet för att klara de första 72 timmarna samt att bestämma hur detta regelbundet ska följas upp.

Kommunledningskontorets utredning visar i sammanfattning följande:

Kommunens förmåga att hantera extraordinära händelser i fredstid ska ge en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Kommunledningskontorets bedömning är att Danderyds kommun har beredskap och grundläggande förmåga att hantera störningar samt allvarliga händelser där avbrott i ordinarie försörjning av samhällskritiska verksamheter sker med hänvisning till krisledningsplanen.

Med anledning av kraven på återtagning av civilt försvar är det motiverat att genomföra en förmåge- och beredskapsinventering kopplat till kritiska förmågor. Det är också av vikt att besluta om målsättning för beredskapen, avsätta resurser för att nå målsättningen och följa upp denna i takt med regionen i övrigt.

Det är fastställt i ”Reglemente för kommunstyrelsen” (beteckning 03.01.1) §6 att kommunstyrelsen är beredskapsnämnd och civilförsvarsnämnd. Kommunledningskontoret kommer med anledning av ovan inkomma med förslag på fortsatt arbete med beredskapsfrågorna i kommunen med hänsyn till det förändrade omvärldsläget, återtagandet av civilt försvar och kopplingen gentemot lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Handläggare
Johan Nordenmark

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund

Siv Sahlström (C) har till kommunfullmäktige 2017-06-19 lämnat en motion § 76 gällande frågan om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation vad gäller vatten mat värme och kommunikation med mera vid våra äldreboenden, LSS-boenden, förskolor, skolor, mm.

Motionären föreslår att uppdra åt krisledningsnämnden att snarast gå igenom status för kommunens enheter vad gäller vatten, värme, mat och kommunikation, att utfärda regler för vad som ska finnas på respektive enhet för att klara de första 72 timmarna samt att bestämma hur detta regelbundet ska följas upp.

Motionen har remitterats till socialnämnden, utbildningsnämnden och tekniska nämnden.

Remiss

Socialnämnden, utbildningsnämnden och tekniska nämnden har inkommit med remissvar.

Utbildningsnämnden anger att varje verksamhetsställe har en krisplan i enlighet med skolverkets rekommendationer. Vid längre driftstopp anser man sig *inte* kunna bedriva sin verksamhet.

Socialnämnden har i sitt yttrande angivit, att man anser att det är rimligt att ställa krav på att verksamheterna under dess ansvar ska kunna klara sin försörjning av mat, kommunikation och till viss del värme på egen hand under 72 timmar. Man anger vidare att gällande värme finns ett beroende dels till väderlek och dels till samarbete med fastighetsägaren för att säkerställa värme i lokalerna man bedriver verksamhet i. Slutligen anger Socialnämnden att frågan om vattenförsörjning är för stor och omfattande med får många beroenden för respektive verksamhet att säkerställa. Man hänvisar i det sista avseendet till att Tekniska kontoret bör ha en krisplan för att hantera brister i, eller utebliven vattenleverans. Socialnämnden anser att man har en god beredskap för att säkerställa personaltillgång till sina verksamheter även under påfrestningar, Man refererar till händelserna på Drottninggatan 7 april 2017 som ett exempel på påfrestning.

Tekniska nämnden framför att man ansvarar för verksamheter och förmågor som är centrala för många av kommunens övriga verksamheter. Man pekar på en längre tids avveckling av det civila samhällets förmåga och robusthet vid extraordinära händelser och att Danderyds kommun inte är något undantag från detta. Med anledning av ovan anser nämnden att det finns ett

Handläggare
Johan Nordenmark

behov av att genomföra en kartläggning avseende nuläge rörande beredskap och åtgärder för att öka denna beredskap. Nämnden pekar också på att man påbörjat ett sådant arbete kopplat till vattenförsörjning.

Slutligen anger man ett behov av att diskutera vilken förväntan som finns när det gäller robusthet (kontinuerlig drift) i de tjänster som tekniska kontoret ansvarar för. När kartläggning är genomförd och ambitionsnivå är fastslagen anser nämnden att det är lättare att tydliggöra vilka åtgärder som krävs för att uppnå ambitionsnivån och också vilka resurser som krävs för detta.

Kommunledningskontorets utredning

Ansvarsfördelningen när det gäller bland annat beredskap och civilt försvar inom Danderyds kommun regleras i ”Reglemente för kommunstyrelsen” (beteckning 03.01.1) §6. Där framgår att kommunstyrelsen är beredskapsnämnd, civilförsvarsnämnd, hemvärnsnämnd och kristidsnämnd. Betydelsen i vad som framgår i reglementet är att kommunstyrelsen ansvarar för frågor som rör det som motionen avser; beredskapsfrågor och civilförsvarsfrågor.

I Danderyds kommuns krisledningsplan framgår att kommunens arbete med krisberedskap och krishantering regleras i ”lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Det framgår också i planen att en extraordinär händelse också inkluderar höjd beredskap vid krigsfara, vilket är att jämställa med höjd beredskap i enlighet med ”Lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap”. Krisledningsplanen beskriver att kommunen ska kunna bedriva ordinarie verksamhet trots störningar (en eller flera incidenter av mindre kritisk karaktär), allvarlig händelse (dit möjligen händelserna 7 april 2017 skulle kunna hänföras) och extraordinär händelse. En extra ordinär händelse skulle kunna exemplifieras med långvariga och synnerligen omfattande elavbrott i kombination med avbrott i regionens drivmedelsförsörjning. Kommunens förmåga att hantera extraordinära händelser i fredstid ska ge en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Kommunens arbete med ovan följs upp av Länsstyrelsen i Stockholm vart annat år.

Som ett led i återtagandet av civilt försvar anger MSB följande i sin rapport på uppdrag (Ju2016/08320/SSK):

”Alla kommuner och landsting bör, på den grund som krisberedskapen utgör, komma igång med de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (civilt försvar) så att de på sikt kan fullgöra sin uppgift inom totalförsvaret i händelse av krig. Fokus för de åtgärder som ska genomföras under perioden 2018 till 2020 bör ligga på kompetenshöjning

Handläggare
Johan Nordenmark

gällande totalförsvar, stärkt säkerhetsskydd samt planer för den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap.”

Den förmåga till oberoende kontinuitet i kritiska förmågor som faller under begreppet civilt försvar med reservupplag med drivmedel, vatten och andra förnödenheter monterades ned under mitten av 1990-talet. Samtliga kommuner uppmanades 2017 att påbörja uppbyggnaden av det civila försvaret.

Försvarsberedningen har också konstaterat i sin rapport ”Motståndskraft – inriktning och utformning av det civila försvaret 2021 – 25 (Ds 2017:66)¹ att den civila krisberedskapen inte är dimensionerad att kunna hantera ett väpnat angrepp. Kommunledningskontoret gör tolkningen att detta gäller även för vissa nivåer av extraordinära händelser där konsekvenserna av händelserna motsvarar krigsliknande tillstånd.

Eftersom kommunen har ett stort ansvar för samordning av samhällsviktig verksamhet inom sitt geografiska område behöver också andra aktörer inom kommunens gränser involveras i kommande planering. Här kan Danderyds sjukhus utgöra ett exempel på sådan verksamhet.

Det bör också klargöras med bland annat Försvarsberedningens utredning enligt ovan och Länsstyrelsen i Stockholms inriktning av arbetet med civilt försvar som grund, vilken ambitionsnivå som ska gälla för kommunens beredskap. Danderyds kommun bör genomföra sin beredskaps- och förmågeplanering i takt med övriga aktörer i regionen så att inte personalförsörjningsplaner, planering för livsmedelsförsörjning, drivmedelslager eller motsvarande etableras i onödan.

Omfattningen av kraven på det civila försvaret är inte klarlagd på regional nivå och det är av stor vikt att Danderyds kommun genomför planering och upprättande av förmågor i takt med regionen i stort.

Kommunledningskontoret kommer med anledning av ovan att lägga fram förslag till kommunstyrelsen på fortsatt arbete med beredskapsfrågorna i kommunen med hänsyn till det förändrade omvärldsläget, återtagandet av civilt förslag och kopplingen gentemot LEH.

1

<https://www.msb.se/Upload/Om%20MSB/Civilt%20f%C3%B6rsvar/Rapport%20RU%20Kommuners%20och%20landstings%20beredskap%20f%C3%B6r%20kris%20och%20krig%2020171215.pdf>

Handläggare
Johan Nordenmark

Åsa Heribertson
Kommundirektör

Johan Nordenmark
Säkerhetschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande säkra krisberedskap vid en katastrofsituation värme mat etc
2. KF Beslut 2017-06-19 §76 motion om att säkra krisberedskap vid en katastrofsituation vad gäller vatten, mat, värme och kommunikation med mera vid våra äldreboenden, LSS, boenden, förskolor m.m
3. SN 2017-09-06 § 104 Remissvar om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation vad gäller vatten, mat, värme och kommunikation med mera vid våra äldreboenden, LSS, boenden, förskolor m.m
4. Tjänsteutlåtande remissvar motion om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation vad gäller vatten, mat, värme och kommunikation med mera vid våra äldreboenden, LSS, boenden, förskolor med mera
5. § 6 Tekniska nämnden 2018-01-24 Remiss-KF beslut 2017-06-19 § 76 – Motion om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation
6. Tjänsteutlåtande Remiss – KF remissvar på motion om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation
7. UN beslut 2017-12-14, §63, Motion om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation vad gäller vatten, mat, värme och kommunikation med mera
8. Tjänsteutlåtande - remissvar – motion om att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation
9. Motion m att säkra kommunens krisberedskap vid en katastrofsituation vad gäller vatten, mat, värme och kommunikation med mera vid våra äldreboenden, LSS-boenden, förskolor, skolor med mera.

Expedieras

Utbildningsnämnden
Tekniska nämnden
Socialnämnden